

ÅRSMELDING 2022

STYRETS ARBEID I ÅRET 2022

Styret i Biologisk-dynamisk Forening har i arbeidsåret 2022 bestått av: Elizabeth Wirsching (leder), Vibhoda Holten (nestleder), Ellen Marie Forsberg (styremedlem), Eric Brinkhof (styremedlem), Eva Bühler (styremedlem), Idun Leinaas (varamedlem) og Børre Solberg (varamedlem). Styret har hatt 4 fysiske og 2 digitale styremøter i løpet av året, og behandlet 38 saker.

VIRKSOMHETENS ART

Biologisk-dynamisk Forening ble grunnlagt i 1950, og har siden da hatt som formål å arbeide for å utvikle og styrke biodynamisk landbruk i Norge. Foreningen er en demokratisk oppbygd, landsdekkende organisasjon, der årsmøtet er øverste organ. Foreningen har kontor i Oscarsgt. 10 i Oslo.

De viktigste aktiviteter i foreningens regi er veiledning og rådgivning, formidling og utdanning, utgivelse av magasinet HERBA, samt deltagelse i nettverksmøter, på markeder, og arrangering av kurs og seminar. Biologisk-dynamisk Forening eier varemerket Demeter i Norge, og Debio forestår sertifisering og godkjenning av Demeter-produksjon på basis av en samarbeidsavtale mellom Biologisk-dynamisk Forening og Debio.

Biologisk-dynamisk Forening arbeider for å gjøre varemerket Demeter og Demeter-kvalitet kjent i Norge. Foreningen håper det vil føre til entusiasme og matglede, bygd på biodynamiske prinsipper om produksjon og tilberedning av matvarer.

MEDLEMSSTATUS

Foreningen hadde 510 medlemmer ved årets begynnelse og 506 medlemmer ved årets utgang.

TILSKUDD OG PROSJEKTER

Biologisk-dynamisk Forening er avhengig av prosjektmidler, medlemskontingent og organisasjonsstøtte fra staten. Også i 2022 falt vi ut av ordningen med organisasjonsstøtten fra Landbruks- og Matdepartementet (LMD). Vi fikk støtte fra Viken Fylkeskommune til prosjektet: «Introduksjonskurs i biodynamisk landbruk for markedshager».

FORENINGENS ØKONOMI

Foreningen går med et overskudd på kr 60 844. Uteblivelse av organisasjonsstøtten fra Landbruks- og Matdepartementet ga en manglende inntekt på kr 150.000. Heldigvis fikk vi en gave på kr 100 000 fra Antroposofisk selskap, som reddet oss gjennom året 2022. De største utgiftspostene var utgivelsen av Herba kr 88 751 og lønn til administrasjonen på kr. 254 457.

REGELVERKSUTVALGET FOR DEMETER (RVUD)

Regelverksutvalget for Demeter har i 2022 bestått av Lene Stangnes (leder), Pierre Sachot, og Ellen Spørck Gabriel. Utvalget har utført et viktig arbeid i forbindelse med samarbeidet med det internasjonale BFDI. Utvalget samarbeidet med Debio i forbindelse med sertifisering av 21 gårder. De gjennomførte flere interne møter, som regel på Zoom. RVUD har hatt en gjennomgang av sertifiserings-ordningen gjennom en revisjon fra BFDI, med fysisk besøk fra en tysk revisor både hos Debio og RVUD høsten 2022.

RVUD har deltatt på Nordisk biodynamisk Forum i Danmark i november 2022. Oppdateringer av det aktuelle Demeter-regelverk, årlig rapportering til AC via Zoom og epost, og årlig oppdatering av

Produktdatabase internasjonalt er også utført i 2022. Lene Stangnes har avsluttet sitt arbeid for RVUD i begynnelsen av 2023, og vi takker Lene for hennes innsats i RVUD over mange år!

DEMETER NORGE

I 2022 har Demeter Norge bestått av Urs Gamper og Eva Bühler. I 2022 hadde Demeter Norge fokuset på å komme mere i dialog med de biologisk-dynamiske bedriftene i landet. Vi begynte å utarbeide nye flyere, infomaterial og presentasjoner. Det ble opprettet en Instagram-konto for Demeter Norge. Målet er å vekke interesse for Demeter gjennom bilder av blant annet produkter og gårdsdrift. Videre har vi vært i dialog med Debio for merking og et samarbeid angående bestilling av klistremerker. Dessverre ble det ikke inngått flere avtaler mellom Demeter Norge og grossister/ forhandlere. (Den eneste bestående avtale per i dag er mellom Solhatt og Demeter Norge)

Avtalen går ut på at det betales et bidrag for alle importerte Demeter-varer. På denne måten sikrer Demeter Norge seg et økonomisk grunnlag for å kunne forvalte og markedsføre Demeter-merket i Norge.

Vi sendte inn en søknad om støtte fra Demeter-Internasjonal, og fikk først i slutten av året overført 60 000 NOK. En del av pengene ble brukt til innkjøp av markedsmateriell i Sveits.

Vi har begynt et samarbeid med OBS (Oslo by Steinerskole). Samarbeidet dreier seg om å lage en presentasjon av alle/noen biologisk-dynamiske gårder i Norge. Enten blir det film eller brosjyre.

ARBEIDSMILJØ OG ANSATTE

Biologisk-dynamisk Forening har hatt 2 ansatte i 2022: Eric Brinkhof som daglig leder i 20–40 % stilling, avhengig av tilgjengelig økonomi, og Elizabeth Wirsching har administrative oppgaver tilsvarende en 10- 15 % stilling.

Foreningen preges av et godt arbeidsmiljø, og det har ikke vært sykefravær i 2022.

LIKESTILLING

Biologisk-dynamisk Forening tilstreber likestilling. Det er en mann og en kvinne blant de ansatte, og i styret er det to menn og tre kvinner.

MILJØ

Driften av Biologisk-dynamisk Forening forurenser ikke det ytre miljø, og foreningens drift legger opp til innkjøp av miljøvennlige produkter og mest mulig miljøvennlige reiser der det er mulig.

Oslo, april 2023

Elizabeth Wirsching, Eva Bühler, Eric Brinkhof, Ellen Marie Forsberg, Vibhoda Holten

FUNDAMENTET Visjon 2021 - 2024

Det overordnede målet for Biologisk-dynamisk Forening er å skape forutsetninger for at mennesker, dyr og planter kan trives og utvikle seg, og legge til rette for en fortsatt evolusjon for husdyr og kulturplanter.

Biologisk-dynamisk Forening vil søke innovative sosiale og teknologiske løsninger på de utfordringene vi ser, og arbeide for å utvikle en ny forståelse for ernæring og matkvalitet.

Vi vil skape nettverk der bondens og gårdens liv og fremtid står i sentrum for produktutvikling og markedsføring.

Biologisk-dynamisk Forening vil arbeide for at varemerket Demeter blir kjent som en garantist for produkter av høy næringsmessig og miljømessig kvalitet. En forbruker som kjøper Demeter-produkter skal vite at det betyr å støtte et landbruk som fører til varig fruktbarhet og levende matjord, og som fremmer miljøet i videste forstand.

Biologisk-dynamisk Forening står for at både bonden og forbrukeren gjennom et bevisst samarbeid om jordbruket kan nå fram til en spirituell forståelse av menneske og miljø. Dermed kan enhver som ønsker det, bidra til miljø og utvikling i videste forstand.

Fra Strategiplanen for 2021–2024

- Samarbeid med gårdene
- Bærekraftig økonomi
- Formidling og kommunikasjon
- Forskning
- Veiledning og utvikling
- Forvaltning og markedsføring av Demetermerket
- Ny generasjon inn i landbruket
- Dialog med forbrukeren

STRATEGI- OG HANDLINGSPLAN 2021–2024

Biologisk-dynamisk Forening er en del av et internasjonalt nettverk av tilsvarende foreninger i mange land. Sammen står vi i et kontinuerlig arbeid for å utvikle en biodynamisk visjon som beskriver hva vi vil, og hva vi står for. Biodynamisk landbruk bygger på Rudolf Steiners antroposofi, og spesielt på åtte foredrag fra 1924, det såkalte Landbrukskurset.

Landbrukskurset gir inspirasjon til hvordan et framtidig landbruk kan utformes, for å styrke helse og trivsel for planter, dyr og mennesker, og for å unngå miljø- og klimakatastrofer. I årene etter 1924 har det vært et kontinuerlig arbeid med forskning og forsøksvirksomhet og etablering av nye gårder i nær sagt alle land i verden. Dette har resultert i et solid praktisk og teoretisk fundament for biodynamisk landbruks utvikling globalt.

På årsmøtet i april 2021 ble det vedtatt en ny strategi- og handlingsplan som gjelder for årene 2021–2024.

Foreningens viktigste målsetninger for denne perioden er:

- Samarbeid med gårdene
- Bærekraftig økonomi
- Formidling og kommunikasjon
- Forskning
- Veiledning og utvikling
- Forvaltning og markedsføring av Demetermerket
- Ny generasjon inn i landbruket
- Dialog med forbrukeren

Målet for strategiplanen er å synliggjøre en felles oppfatning av de oppgavene foreningen har, og legge grunnlaget for prioriteringer innenfor rammene foreningen har til rådighet. Vi ønsker at strategiplanen skal vise våre samlede aktiviteter og fokus, slik at den, ved siden av å være et styringsdokument, kan legges ved søknader til offentlige institusjoner og stiftelser.

Den viktigste personen i foreningens fokus er bonden, samt medlemmene og forbrukerne. Uansett om foreningen har målsetninger innen miljø, forbrukerbevissthet, internasjonalt og globalt arbeid etc., er det bonden og livet på gårdene som er ett av foreningens viktigste hovedanliggender.

KURS FOR MARKEDSHAGEDYRKERE

Foreningen fikk støtte fra Viken Fylkeskommune for dette prosjektet, som vil gå over to år. Målet for prosjektet er: Økt praktisk og teoretisk forståelse for og kompetanse om regenerativ biologisk-dynamisk landbruk blant yrkesdyrkere i Viken. Kjennskap om og forståelse av regelverket for det biodynamiske landbruket som gir Demeter-sertifisering

Det ble gjennomført ett helgekurs med innføring i biodynamisk landbruk 2.–4. september 2022 på Søndre Ås gård i Oslo. Kurset hadde totalt 20 deltakere, hvor alle, unntatt ei, var markeds-hagedyrkere eller bønder. 17 deltakere kom fra Viken og Oslo. Tre deltakere kom fra hhv. Hedmark, Sogn og Trøndelag.

Kursdeltakerne har fått en økt praktisk og teoretisk kompetanse om biodynamisk landbruk, og om Demeter-regelverket. I evalueringa sier deltakerne at introkurset var inspirerende og lærerikt, og flere ønsker å lære mer.

VEILEDNING

Veilederne Odd Jarle Stener Olsen og Finn Dale Iversen har veiledet to gårder i Vestfold/Telemark. Ellers har Odd Jarle Stener Olsen besøkt flere gårder, blant annet en Camphill, og hatt flere møter på en gård på Østlandet. Han har som rådgiver også hatt telefonisk kontakt med flere bønder.

DE BIODYNAMISKE PREPARATENE

Den årlige Preparatdagen ble arrangert i september på Hogganvik Camphill, hvor Eric Brinkhof var kursleder.

For de som ikke lager egne preparater, er de biodynamiske preparatene til salgs gjennom foreningen. Det er basert på et idealistisk arbeid fra Loes van Alphen og Eric Brinkhof, som dermed yter foreningen en stor tjeneste, både i kraft av produkter av høy kvalitet, og ved at inntekten går tilbake til foreningens arbeid. Vi ser en økning i salget de siste årene.

HERBA OG HERBALINE

HERBA ble i 2022 ivarettatt av Eric Brinkhof. På grunn av foreningens økonomi ble det kun gitt ut to numre i 2022.

Herba kommer nå ut i et nytt, tidstilpasset format. Foreningens digitale formidlingsplattform HERBALine kom derimot ut med 11 digitale nyhetsbrev i løpet av 2022, som tok opp aktuelle tema, formidlet kurs og tilbud, samt omtaler og annet stoff til abonnentene og interesserte. Nyhetsbrevet blir godt lest og har rundt 800 abonnenter.

BINGN APPRENTICESHIP PROGRAM

I desember 2022 avla gruppe F sine diplomforedrag på Vidaråsen Camphill. Det ble ikke tatt inn noen ny klasse i 2022, da Teamet i BINGN gikk inn i en «nytt konsept – planleggingsprosess». En ny plan ble lagt frem i mars på et større seminar på Ullershov gård. Hovedendringen er at det første året i BINGN blir et grunn-år, hvor studentene bor, arbeider og lærer på gårdene Alm Østre og Fokhol. Allerede i november kunne 10 nye studenter som begynner i mars 2023, bekreftes. BINGN fikk støtte fra flere stiftelser i Norden, samt vår hovedstøttespiller: Software AG i Tyskland. Vi fikk gjennomført seminarer på Ullershov gård, i Danmark, Sverige og Finland.

DEN NORDISKE FORSKNINGSRINGEN

for biodynamisk dyrking (NFR) er en ideell forening som ble stiftet i 1949. Foreningen består av et samarbeid mellom aktører innen det biodynamiske feltet i Norden som: «gjennom bl.a. forsknings- og eksperimentelle aktiviteter, rådgivning og undervisning, ønsker å pleie og fortsette den impulsen som Dr. Rudolf Steiner ga på Agricultural Course i Koberwitz i 1924.» (formålsparagraf).

Foreningen forvalter bidrag fra testamentfond-medlemmer. Den nordiske forskningsringen gir økonomisk støtte til bl.a. planlegging, kontingenter og donasjoner, som distribueres til prosjekter som fremmer biodynamisk dyrking i Norden. Foreningens styre bestemmer fordelingen av støtten. Medlemsforsamlingen ble holdt online 30. mai. Johan Nilsson ble valgt til nytt styremedlem for å styrke den svenske kapasiteten i styret. Johan Nilsson er styreleder i den biodynamiske foreningen i Sverige og redaktør for magasinet. I 2022 har vi hatt 3 styremøter på Zoom og et fysisk møte på Nordic Biodynamic Forum, som fant sted i Danmark 18.–20. november, med 30 deltakere fra Finland, Sverige, Norge og Danmark. På forumet ble medlemsinformasjonsmøtet med presentasjon av mål, arbeid og resultater med NFR integrert som en del av programmet. På forumet i november holdt 3 personer, som nylig har mottatt tilskudd fra NFR, et foredrag om sitt arbeid og resultater:

- Jens-Otto Andersen DK om sin forskning innen testing av matvitalitet og arbeidet med å oversette og oppdatere sin bok «A Biodynamic Guide to Food Quality» til dansk (se www.biodynamiskforskning.dk)
- Anna Wadström S om kompostfremstilling og kvalitet, avbildet ved hjelp av runde kromatester
- Artur Granstedt om biodynamisk jordbrukspraksis, kompost, preparater og jordfruktbarhet. Vitenskapskonferansen «Innovativ forskning for organisk landbruk»

ØKOUKA 2022

Under Økouka 2022 deltok Fokhol og Vidaråsen på Bondens Marked i Oslo.

BONDEMØTE

Biodynamisk forening v/Eva Bühler og Eric Brinkhof arrangerte et nytt bondemøte i februar på Alm Østre. Møtet var godt besøkt, og vi skapte rom for sosial utveksling og en presentasjonsrunde hvor alle kunne fortelle og høre litt om situasjonen og ståstedet til de ulike gårdene. Gårdene som deltok var Alm Østre, Bergsmyrene, Ommang Søndre, Ruud Gård Ro, Fokhol, Solhagen, Solhatt, Særgård'n, Uksum Gård, Ullershov Gård. Denne gangen var det gruppearbeid hvor noen få spørsmål sto sentralt, og også var gode for lange samtaler.

FORMIDLING PÅ SOSIALE MEDIER

Biologisk-dynamisk Forening har vært aktiv på sosiale medier, spesielt på Facebook. Alle aktiviteter har blitt omtalt og fått likes og kommentarer. Det viser at biodynamisk arbeid og tenkning er aktuelt, og at særlig unge mennesker reagerer på slik informasjon på internett. Det er viktig å være til stede på sosiale media, det er der vi kan nå ut til nytt publikum i dag. Også oppstartseminarere har blitt lagt ut i sosiale medier og har blitt hyppig delt.

SAMARBEIDSPARTNERE

Foreningens samarbeidspartnere er Staten v/ Landbruks- og matdepartementet og Landbruksdirektoratet, Landbruksseksjonen ved Goetheanum, Gartneriet på Bygdø Kongsgård, Debio og DebiolInfo, VitalAnalyse, Kore, Nettverk for GMO, Matmerk, Økologisk Norge, Antroposofisk Selskap, Camphill Landsbystiftelse, Dialogos, Solhatt m.fl. Foreningen har også hatt nytte og glede av samarbeidet med Norsk Landbruksrådgivning, Norges Vel, Innovasjon Norge, NORSØK, NOFIMA og andre virksomheter i NØK-samarbeidet.

ÅRET 2022 – SEMINAR, KURS OG STYRETS DELTAGELSE PÅ NETTVERKSKONFERANSER MED MER

JANUAR

- 19. Styremøte i BDF.
- 25. Regelverksutvalget møte med BFDI på Zoom

FEBRUAR

- 16. RVUD-møte
- 16. NØK-møte. Eric Brinkhof deltok.
- 20. Bondemøte på Alm Østre
- 17. Veiledning på Ullershov gård, ved Odd Jarle Stener Olsen
- 23. Planlegging av året og gjennomgang av avtaler, Demeter Norge (DM)
- 24. RVUD i møte med Sverige, Finland på Zoom
- 26. Beskjæringskurs på Alm Østre. Urs Gamper

MARS

- 3. Styremøte BDF
- 7. Styremøte BDF
- 11. DN-møte om grossistavtaler, Facebook
- 15. Lene Stangnes holdt foredrag på Grue/Finnskogen om biodynamisk dyrking på Sørgarden.
- 18.–20. Årsmøte Økologisk Norge. Eric Brinkhof deltok.
- 19. BINGN-seminar på Ullershov
- 25. Beskjæringskurs på gartneriet på Bygdøy. Urs Gamper

APRIL

- 21. Møte DN på Alm Østre: Kommunikasjon og logo

MAI

- 11. RVUD-møte
- 19.–20. Nordisk GMO-konferanse i København. Ellen Marie Forsberg deltok.
- 22. Veiledningsbesøk på Jøssåsen Camphill, ved Odd Jarle Stener Olsen
- 30. Styremøte BDF

JUNI

- 14. RVUD. Onlinemøte om nye forslag til standard 8 om sosial rettferdighet, med BFDI/MA
- 20.–23. RVUD online members assembly. BFDI
- 25. Kurs i biodynamisk/naturlig birøkt ved Eric Brinkhof på Solhagen, Ådalsbruk
- 26. Foredrag om biodynamisk birøkt i Eidsvoll Birøkterlag, ved Eric Brinkhof

JULI

- 12. RVUD, onlinemøte med Debio om foredling
- 26. RVUD, onlinemøte med BFDI/ voting

AUGUST

- 14. DN på Ruud gård.
- 16. RVUD-arbeidsmøte på Sørgarden
- 25. Styremøte i BDF
- 29. Møte i NØK. Eric Brinkhof deltok.
- 27. Åpen gård på Sørgarden.

SEPTEMBER

- 2.–4. Introduksjonskurs i biodynamisk landbruk for markedshagedyrkere, ledet av Vibhoda Holten, Nat Mead og Eric Brinkhof
- 4. Møte i DN på Alm Østre
- 17. Preparatdag på Hogganvik, Eric Brinkhof
- 26.–27. BFDI-møte med Albrecht fra BDFI, Debio, RVUD og BDF
- 28. Preparatkurs på Nesodden, ved Eric Brinkhof

OKTOBER

- 6. RVUD, møte med Albrecht/BFDI. Zoom
- 18. RVUD-møte Zoom
- 19. DN-møte på Alm Østre
- 22. Styremøte BDF
- 22. Foredrag om biodynamisk birøkt på Vossamøte, ved Eric Brinkhof
- 30. Demeter-dialogmøte på Fokhol

NOVEMBER

- 2. Styremøte i BDF
- 18.–20. Nordisk Forum i Danmark. Eric Brinkhof, Pierre Sachot, Lene Stangnes, Ellen Spørck Gabriel og Urs Gamper deltok.
- 29. Møte med DN og BDF

DESEMBER

- 29.11–3.12 Graduation-seminar BINGN, for Gruppe F, Vidaråsen
- 1. Møte hos Debio, RVUD og BDF
- 2. Veiledningstjenesten på Sundhaug gård/ Hof og Holt gård i Vestfold, Finn Dale Iversen og Odd Jarle Stener Olsen
- 8. Medlemsmøte i GMO-nettverket. Ellen Marie Forsberg deltok.